This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

7
61
UC-NRLF
$B 70 900
XC 61015

NIVERSITY·OF·CALIFORNIA
LIGHT
THERE BE
·1868·

NB
·A·B·NORDISKA·
·BOKHANDELN·
·STOCKHOLM·

T TO
E LIBRARY OF
E UNIVERSITY
CALIFORNIA
RDISKA BOKHANDELN
UGH MR. OLOF HIRSCH

TROLLFLASKAN,

SKÄMT MED SÅNG I TRE AKTER.

(*Parodi på Operan "Trollflöjten".*)

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris: 50 öre.

STOCKHOLM.
NORDSTEDTSKA BOKTRYCKERIET, 1861.

PT9842
T7
1861

Personerne:

ASTRONIUS, värd på källaren »Solen».
TAMIN, landtmätare.
MÅNSON, öfverkypare på »Solen».
FÖRSTA, ANDRA, TREDJE } källarkunden.
FRU STJERNLUND, värdinna på värdshuset »Månen».
MINA, hennes systerdotter.
FÖRSTA, ANDRA, TREDJE } uppassersskan på »Månan».
PAPANDER.
MALENA.
FÖRSTA, ANDRA, TREDJE } Kyparen på »Solen».
En Executionsbetjent.
Källarkunder, folk af båda könen, m. fl.

(*Händelsen tilldrager sig i en aflägsen del af Sthlm.*)

M707377

FÖRSTA AKTEN.

(En öppen plats utanför värdshuset »Månan». Till höger sjelfva värdshuset, utanför detsamma en bänk.)

Första Scenen.

TAMIN (förföljd af en exekutionsbetjent, inkommer).

Sång N:o 1.

TAMIN.

Hjelp himmel! Han ännu i spåren mig följer!
Ej hörnet der mer hans gestalt för mig döljer
Och fruktan i töcken r'en sinnena höljer.
Af fasa jag darrar — han närmar ju sig
Så grymt intill mig. —
Ej räddning mer, det finns för mig,
Från Bysis mörka kyffen fins ingen som kan rädda mig.

(Han nedfaller uttröttad på bänken; exekutionsbetjenten inkommer i tysta och högtidliga steg från venster.)

Andra Scenen.

DE FÖRRA. DE TRE UPPASSERSKORNA (komma ut från värdshuset).

FÖRSTA UPPASS. Det är sant, säger jag, jag såg det med egna ögon — han dånade härutanför.

Andra Uppass. Ja! du har rätt, här ligger han ju. Stackars gosse, han har visst sprungit för mycket.

Tredje Uppass. Bara han inte fått blodstörtning. — Ack, hvad han är söt den gossen.

Första Uppass. Nu känner jag igen hvem det är . . .

De båda andra. Hvad menar du? — Säg fort.

Första Uppass. Jo-jo! nu ä' ni litet nyfikna. — Nå så hör då! . . . Landtmätar Tamin — så heter den unga karlen — bodde här i grannskapet i vintras. Han gick ofta förbi här och kunde inte undgå att fästa sina blickar på mig.

Andra Uppass. På dig? Åh nej, det var bestämdt på mig han såg.

Tredje Uppass. Ni ä' tokiga begge två; det var mamsell Mina han såg på.

Första Uppass. Fru Stjernlunds systerdotter? — Nå, det hade han inte mycket för, ty hon hade redan då flyttat från frun till den der otäcka Astronius.

Andra Uppass. Som är hennes förmyndare och som narrade henne hem till sig för att beröfva frun hennes kunder.

Tredje Uppass. Herre Gud, hvad han ser blek ut — han är visst förfärligt trött.

Första Uppass. Ja! det tror jag rasande väl, han lär nu för tiden bo ända vid "Tre backar lång".

Andra Uppass. Ser ni flickor, den der karlen der, han har stått här hela tiden och sett så mörk ut, jag kan undra hvad han vill ha för en dans.

Tredje Uppass. Ser ni då inte att han har ett papper i handen. (*till exek. bet.*) Får man se på det? (*Exek. bet. håller upp det i luften.*)

Alla tre Uppass. (*trängas om hvarandra och läsa mumlande*): "En summa stor 10 R:dr B:ko; full valuta bekommen som reverseras."

Första Uppass. Ni är således här för att bysätta herr Tamin. (*Exek. bet. ger ett jakande tecken.*)

Andra Uppass. Så ung, så vacker och dock så nära att beröfvas friheten. Det går mig verkligen till hjertat. Ska vi inte hjelpa honom? Hvad säga ni?

Tredje Uppass. Jo, jo! (*till exek. bet.*) Är ni belåten med att vi inlösa reversen? (*Exek. bet. bugar sig*) Nåväl då; flickor, låt oss sala ihop våra drickspengar se'n i går. (*De taga fram pengar och betala. Exek. bet. försvinner under djupa bugningar. De sönderrifva reversen.*)

Första Uppass. Hvad det ändå är ljuft att ha gjort en god gerning. (*Det ropar inifrån värdshuset: "Jungfru! Jungfru!"*) Hör ni man ropar!

Andra Uppass. Ah! inte är det på oss.

Fru Stjernlund (*inifrån*). Hvar håller ni hus, flickor?

Tredje Uppass. Det är frun som ropar, kom låt oss skynda oss. (*De gå in i värdshuset.*)

Tredje Scenen.

TAMIN (uppvaknar och gnuggar sig i ögonen.)

Hvar är jag? Ta mig fan ligger jag inte alldeles nykter på gatan och sofver och utanför ett värdshus till och med — Min själ och gud, är det inte "Månan". Välkommen o "måne" min åldriga vän, du har unnat en uttröttad, olycklig, förtviflad rum utanför dina portar. — Men hur har jag kommit hit? Ah! nu mins jag allt. — En exek. bet. och jag hafva med förundransvärd uthållighet lekt kapplöpare och sprungit genom hela stan. — Jag hade kommit hit till denna aflägsna del af Södermalm och trodde mig räddad, då jag plötsligt bakom gathörnet fick se min medbroder i kapplöpningen. — Uttröttad sjönk jag ner på bänken och sedan minnes jag icke mera. — Men hur kommer det sig att jag inte för närvarande sitter på bysis, utan i Guds fria natur? — Är det en dröm? Nej, jag känner igen den här trakten — och här är

"Månan," som jag så ofta gått förbi och i hvars fönster jag en gång tyckte mig återse bilden af den täcka varelse, som bodt i mitt hjerta alltsedan förleden sommar. — Men hvad är det, som ligger der? Låt se — (*han tager upp pappersslapparna*). Den biten står det ett sigill på — nå, så Gud förlåte mig, är det inte mitt eget Taminska sigill. — Se här! — Ack min Gud! hvad fröjd! — Det är ju min egenhändiga revers, för hvilken jag nyss höll på att bli bysatt — det är för märkvärdigt — är det då verkligen sant att hulda genier bruka nedstiga från sina öfverjordiska boningar för att hjelpa en stackars olycklig stoftlifvets son. — Nej, så poetisk är jag verkligen inte att jag kan tro det. Men hvem har kunnat (*sjunker i funderingar*).

Fjerde Scenen.

TAMIN. PAPANDER (med en köttkorg på armen inkommer från höger uppåt fonden).

Sång N:o 2.

PAPANDER.

Jag heter just Papander, jag,
Är munter, lustig, natt och dag
Från slagtarhuset kött jag bär,
Ja just en köttets träl jag är.
Jag samlar slantar dagen lång,
Men kommer qvällen väl en gång,
Man skojar friskt med fyllda glas
Bland sång och muntra flickors ras.

O visste jag ett sätt ändå
Att fånga vackra flickor små,
Jag skulle knipa dussintals,
Den vackraste skull' bli mitt val.

Hon gumman min, jag hennes man
Ett alltför byggligt par minsann.
Och tänk hvad mängd vi skulle få,
Hvad ryslig mängd Papandrar små.

(*talar*) Se så der ja, nu har man tagit sig sin lilla morgonqvintilena. Nu fort in på "Månan" (*kastar korgen på ryggen och ämnar gå*).

Tamin. Hollah! karl! Ä' det kanske ni som inlöst och sönderrifvit Landtmätar Tamins revers och räddat honom?

Papander. En revers? — Ja! visst ä' det jag (*afsides*) skulle den der möjligen komma från Danviken. — Han ser på mig så underligt. Jag tror nästan jag blir rädd.

Tamin. Min räddare! min engel, tillåt mig omfamna er.

Papander. Ser jag ut som en engel, jag?

Tamin. Men säg mig ditt namn, okända yngling, och hvad du är?

Papander. Jag heter Papander och jag har sökt alla möjliga födkrokar här i verlden. Jag har varit sjöman, birfilare, trumslagare, med ett ord, nästan allting. En dag sade jag åt mig sjelf: Min kära Papander, inte går det an att du gör ingenting; — du har kommit på en orätt lefnadsbana, din samtid har icke förstått att uppskatta dina talanger. Men då nu ingen vill dra fram dig här i verlden, så måste du sjelf göra det. — Har du inte hufvud att tänka ut någon födkrok, så är du dum, och då är det rätt åt dig. — Men har du hufvud, så skall du också ha födkroken klar och tydlig för dig. — Är jag inte rättänkande, herre?

Tamin. Jo! du har i det fallet inte tänkt så orätt — men fick du tag i en födkrok se'n?

Papander. Nej, herr Landtmätare, jag fick tag i två på en gång, och de voro till på köpet makar. Den ena liknade precist som ett hår den andra.

Tamin. Hvad menar du? Då du fått två lika födkrokar, så var det ju i sjelfva verket blott en.

Papander. Ja! det har jag intet rigtigt tänkt på!

Tamin. Men du skulle ju förklara.

Papander. Alldeles, ja — dessa födkrokar hade jag förut; de voro mina begge näfvar (*sträcker ut dem högtidligt*). Jag är privilegierad bärare och ett slags passopp åt fru Stjernlund.

Tamin. Hör du min gosse, du tycks af naturen fått samma anlag som jag, nemligen att helst göra ingenting. Jag, liksom du, har inte rigtigt klart för mig hur jag skall kunna lefva utan att gå ifrån min natur. Jag har haft ett litet kapital, och så länge det räckte bodde jag vid Drottninggatan, åt på Phœnix och rökte min havannacigarr på Norrbro; men sedan kapitalet på detta sätt hade gått upp i rök, så flyttade jag till söder och hemtade min mat på en restauration och frisk luft på Mosebacke. — Jag glömde att betala hyran der jag bodde och flyttade derföre till "Tre backar lång". — Nu har jag mycket funderat om jag inte borde gå in vid Telegraf-verket eller Jernvägarne, men der finns så många dagdrifvare förut. Efter ödet fört dig i min väg så här underligt, så måste det väl ha någon mening med det, och derför tycker jag att vi kan slå oss tillsammans. Vill du bli min betjent, så skall vi hjelpas åt att söka lyckan här i verlden.

Papander. Topp herre, det är afgjordt.

Tamin. Men säg mig min hederlige gosse, hur har du kunnat inlösa min revers — du har ju inga pengar?

Papander. Det behöfde jag inte heller. — Min borgen är detsamma som pengar.

Tamin. Du har således gått i borgen för mig?

Papander. Jo, något!

Femte Scenen.

DE FÖRRA. DE TRE UPPASSERSKORNA (ha inkommit under slutet af föregående scen).

UPPASSERSKORNA (*ropa med hotande åtbörder*): Papander!

PAPANDER (*sakta*). Aha! det der angår mig! Se er om, herr Landtmätare!

TAMIN (*sakta*). Hvad är det der för figurer?

PAPANDER. Det är tre uppasserskor här på "Månan". — Inte äro de några skönheter, det skall Gud veta, och inte äro de några helgon heller, det är då synd att säga.

FÖRSTA UPPASS. (*springer fram*). Att han inte skäms att stå och ljuga och förtala folk på det viset. Der har han för det (*ger Papander en örfil*).

Sång N:o 3.

Tamin och Papander.

PAPANDER.

Aj, aj, aj — —

TAMIN.

Der fick du dej en riktig aga,
En munfisk af det bästa slag.

PAPANDER.

Aj, aj, aj — —

TAMIN.

Min vän, jag kan dig blott beklaga,
Men hjelpa, — det kan inte jag.

PAPANDER.

Aj, aj, aj — —

Andra Uppass. Ja! jemra sej nu! Hvarför skall Papander narras? Säg, är det han, som har löst in reversen?

Papander (*håller hand för mun och gör ett nekande tecken*).

Tredje Uppass. Vet du ens hvem som har gjort det?

Papander (*som förut*).

Tamin. Nå mina små täcka flickor, när ni nu gett min kära betjent här en present, så vore det väl inte ur vägen att ni också gåfve mig någonting.

Första Uppass. Vi ville så rysligt gerna, men vi veta inte hvad vi ska hitta på.

Andra Uppass. Ja! hvad ska vi hitta på åt herr Ingeniören?

Tredje Uppass. Jo, vi ska ge Ingeniören det der porträttet, vi veta. (*Flickorna gå in i värdshuset.*)

Tamin. Nå min kära Papander, tror du inte att vår lycka nu börjar som allrabäst.

Papander. Jo för mig har den börjat på ett ganska kännbart sätt. (*Flickorna komma ut med ett stort fruntimmersporträtt.*)

Första Uppass. (*till Tamin*). Se här lilla söta Ingeniören, här har han litet att fundera på tills frun kommer ut, hon vill tala några ord med honom.

Tamin (*betraktar porträttet*). O himmel! hvad ser jag? Det är ju bilden af den täcka varelse som hållit mitt hjerta i sina bojor snart ett helt år. Säg mig flickor, hvem månde detta vara?

Andra Uppass. Det är ett porträtt af mamsell Mina.

Tredje Uppass. Fru Stjernlunds systerdotter?

Tamin (*betraktar porträttet*). Hulda flicka! när skall jag väl få se dig, skall det förunnas mig att en dag få sluta dig i mina armar?

Första Uppass. Tyst, jag tror att frun kommer.

Sjette Scenen.

DE FÖRRA. FRU STJERNLUND.

Fru Stjernlund (*kommer ut med stora steg och med en stor slef i ena handen*). Tjenarinna, min go'a herr Ingeniör! (*till Papander*) Papander har låtit oss vänta länge på köttet i dag, gå in i köket, så får han sig en sup för besväret.

(*Papander går in i värdshuset och kommer efter en stund ut igen.*)

Fru Stjernlund. Som min herre förmodligen inte känner mig, så får jag presentera mig såsom värdinna på Månan.

Tamin. Alldeles obekant är ni mig visst inte. Fru Stjernlund, jag hade den lyckan att en gång vara tillsammans med frun och fruns systerdotter på en Wallmansfärd för ett år sedan.

Fru Stjernlund. Ja, nu tror jag att jag mins herr Ingeniören. Jo det var andra tider, det, — då gick affärerna så hyggligt, så att en fattig menniska kunde göra sig en glad dag; men nu, ack herre, är allting förändradt och modershjertat svider — ja herre, det svider.

Tamin. Hur så, min fru; förklara er! — Ni har förmodligen någon son, som ni anser förtappad?

Fru Stjernlund. Ack nej! min herre. Den lyckan förunnades mig inte att få en son, men en systerdotter, herre, och det är hon, som gör mig så bekymrad, att jag hvarken kan äta eller sofva.

Sång N:o 4.

Melodram.

Fru Stjernlund.

Min herre, jag mig ej bedrar,
Ni är bestämdt en hygglig karl.

Jag ej förgäfves vädjar till ert hjerta,
Ni ser så god ut, ni förstår min smärta.
Hvad nedrig otack jag fått lida.
Min systerdotter borta är,
Den slinkan rymt ifrån min sida,
Från mig, från mig, som idel godhet är.
O visste jag bara.
Hvar hon kunde vara,
Jag henne skull' lära
Sin moster att ära.
Och öde står nu källarsalen,
Som förr så full af kunder var,
Ty hvarje karl var liksom galen
I Minas vackra ögonpar.
Så gå att henne söka frälsa,
Om hon ej ren förlorad är,
Och flickan från sin moster helsa
Att hennes hand jag er beskär.

Tamin. Hvad säger ni, min fru! Skullen i vilja göra mig till den lyckligaste bland dödlige! Så vet då, min fru, att jag sedan ett år förtärs af en brinnande kärlek till mamsell Mina och jag begär inte bättre än att få ett tillfälle att visa mig henne värdig.

Fru Stjernlund. Ni känner henne redan? döm då, hvilken förlust jag gjort.

Tamin. Säg mig hvem den djerfve är som enleverat henne; och jag — Landtmätar Tamin är mitt namn — skall inom 24 timmar ha jagat en kula genom hans hufvud.

Fru Stjernlund. Ack så vackert ni talar, alldeles som en romanhjelte. Förr i verlden var ett värdshus beläget i andra hörnet, till venster härifrån. Det kallades "Solen" och hölls af en otäcker till källarmästare, som hette Astronius. Jag hatar denna karl, ty hans "Sol" tog bort all förtjenst för min "Måne." — Nu har han flyttat till en annan trakt af söder, och jag kan ge mig hin på att min systerdotter vistas hos honom. — Min salig man var nog galen att göra ho-

nom till Minas förmyndare, och nu har den bofven säkert narrat henne hem till sig, för att göra både henne och mig rakt olyckliga. Herr Ingeniör, rädda min systerdotter ur hans klor och jag ger er henne; lycka till.

Tamin. Min fru, er godhet skall för mig vara den bästa äggelse, men vi måste tänka ut en plan tillsammans och möta list med list. Papander, känner du till det ifrågavarande värdshuset och källarmästaren Astronius?

Papander. Åhja, så der temmeligen.

Tamin. Nåväl, lät oss då med gladt mod anträda vår känslofulla vandring; men någon talisman torde vi väl hafva att kunna anlita i kritiska ögonblick.

Fru Stjernlund. Derpå har jag redan varit betänkt; flickor, fullgör min befallning.

Första Uppass. Här är ett qvarter fransk cognac, herr Ingeniör; måtte denna trollflaska skänka er lycka. (*Lemnar den.*)

Andra Uppass. (*till Papander*). För att ni inte ska bli lottlös, så kan ni taga denna penningpung. (*Lemnar den.*) Var öfvertygad att ni med trollmakten af dess klingande toner skall tjusa "Solens" samtliga innevånare.

Tredje Uppass. Och på det att ni inte måtte ta galig mamsell, så kan Papander bära porträttet efter herr Ingeniören.

Fru Stjernlund. Nu är allt färdigt, — det högtidliga ögonblicket är snart inne.

Tamin. Framåt, Papander; gripom verket friskt an.

Sång N:o 5.

Duett.

Tamin och Papander.

O må oss lyckan nu ledsaga
Och dessa safter ej bedraga.

Och denna dryck mig (dig) stärka må;
Må Mina lycklig vid mitt (hans) hjerta
Sig skynda hela eder smärta
Och straffet hårdt Astronius nå,
Att han dess bojor känna må. —
Nu vreden leder oss till »Solen»
Och störta ned barbarens thron.
Farväl, vi träffas än en gång,
Om inte förr, så vid »Tre backar lång». —
Farväl, farväl!

(*Tamin och Papander skynda ut.*)

ANDRA AKTEN.

(*Theatern föreställer en gata utanför källaren Solen. — Värdshuset är till venster.*)

Första Scenen.

DE TRE KYPARNE PÅ SOLEN (utkomma från värdshuset).

Första Kyparen. Ha-ha-ha!

Andra Kyp. Ha-ha-ha!

Första Kyp. Ha-ha-ha!

Tredje Kyp. Håll du mun; tänk om det skulle komma en poliskonstapel, så kunde du bli arresterad för oljud.

Första Kyp. Åh, hvad bryr jag mig om polisen; ty nu skall ni veta, kommer fan i egen hög person och kniper den lufven Månson, ha-ha!

Andra Kyp. Och herr Astronius, som inte vet det minsta om hans snillebragder! Jag tycker just hvad han skall bli belåten med sin käre öfverkypare.

Första Kyp. Ja, när han får veta, att Månson varit nog oförskämd att med sina kärleksförklaringar skrämma bort den stackars Mina, husbondens pupill.

Tredje Kyp. Ah! jag undrar just inte på att m:ll Mina har gömt sig nere i källaren för att undgå Månson och hans fula fysionomi.

Första Kyp. Och der har hon nu suttit halfva dagen bara för att bli honom qvitt. Stackars mamsell Mina! det är bra synd om henne.

Andra Kyp. Ja, hade någon förtjent ett rep om halsen, så vore det Månson, det är visst och sannt det.

Första Kyp. Tyst för hin i våld, hör ni inte att Månson kommer. (*de titta i nyckelhålet till porten*) Mina! — förfärliga syn!

Andra Kyp. Ja! se hur den lurken hugger tag i hennes små armar. — Jag står inte ut längre. (*springer ut bakom värdshuset.*)

Första Kyp. Inte jag heller! (*springer ut åt samma sida.*)

Tredje Kyp. Ja, jag instämmer fullkomligt med den sista värde talaren. (*går efter de andra.*)

Andra Scenen.

MÅNSON (från värdshuset), släpande med sig MINA.

Månson. Så har jag ändtligen fått tag på min sköna prinsessa.

Mina. Ack min Gud, hvad den karlen förföljer mig arma flicka. Längre uthärdar jag inte, jag förgås.

Månson. Åh, det går inte så lätt det; för resten så står det mamsell fritt att antaga mitt förslag. Skänk mig er hand, och jag är er med hull och hår.

Mina. Var det då derföre jag undflydde min mosters hårda behandling, för att här hos min egen förmyndare röna en ännu värre, af hans tjenstehjon. — Men er husbonde ska få veta allt, lita på det.

Månson. Åh, dermed har det ingen fara — han kommer i alla fall inte hem i brådkastet. Han skulle fara med Tullstyrelsen för att profva bränvin och kan inte komma hem ännu på ett par dagar, och innan dess . . .

Mina. Jag trotsar er!

Månson. Är det ert sista svar?

Mina. Mitt sista!

Månson (*fattar henne om armen*). Så hör då, trottsiga qvinna. — Ni skall dyrt komma att ångra detta ord. Tror ni mamsell, att jag är en man, som låter dra mig vid näsan af den första flickunge som kommer. — Nej, då känner ni inte Månson och hvad han är i stånd till. Jag kan stänga in er i en underjordisk håla, der ni hvarken skall se sol eller måne. Lita på det, mamsell.

Mina. Ack min Gud, jag dör! (*hon nedfaller afdånad utanför värdshuset.*)

Tredje Scenen.

DE FÖRRA. PAPANDER (med ett porträtt om halsen.)

Sång N:o 6.

Papander.

Hvar är jag? — Hvad heter väl
Den gränd, som här sig visar?
Hvad nu! det är min själ
Den »Sol», der utan gräl
Man bästa sillen spisar.

(*Vill gå in på "Solen", men hindras af Månson.*)

Duett.

Papander.	Månson
Är inte Sol'n belägen här?	Stå still och säg hvad namn du bär.
Säg fort och gapa ej så der.	Jag kypare på stället är.

Papander.

Gå ur din port!

Månson.

Går inte fort.

Papander.

Gå på stund!

MÅNSON.

Håll din mund!

BEGGE.

Nej pass!

(*Springa åt olika håll, Månson bakom värdshuset. — Papander åt venster mot fonden.*)

Fjerde Scenen.

MINA (uppvaknande).

Lefver jag ännu? eller ligger jag kanske i grafven? Skall då ödet aldrig upphöra att vara min lott. Men så är ödets lek. — Och moster sen, hvad skall hon tänka om mig, som så lättsinnigt flydde från henne till min förmyndare. — Men, man kan ju inte rå för sitt humör; hon var dessutom så hård emot mig också. — Och farbror Astronius som inte kommer. (*hon gråter.*)

Femte Scenen.

MINA, PAPANDER.

PAPANDER (*kommer tillbaka*). Det var mig en satans grälmakare. Jag vet inte, hur det var med kuraget å ömse sidor. Emellertid så är jag honom qvitt och det tror jag var också helsosammast för oss begge. Men se, der är ju fruntimret som han var så svartsjuk om — hon har kommit sig för igen, ser jag. — God dag, mamsell Mina, hur står det man till? (*afsides*) Jag är säker om att hon är densamma som vi söka.

MINA. Hvem är du, som känner mig?

PAPANDER. Jag är ett sändebud från er söta moster. Ack, om ni kunde föreställa er hvad gumman längtar efter er.

Mina. Ack! hvad säger ni? Längtar hon verkligen, din stackars moster? — Men ert namn?

Papander. Papander.

Mina. Jag påminner mig att jag ofta hört detta namn, men er har jag aldrig sett.

Papander. Ja, jag har inte heller sett mamsell förr. Då ä' vi ju qvitt.

Mina. Ni känner således min moster?

Papander. Om er moster är den manhaftiga värdinnan på Månan, — så....

Mina. Ja, det är hon visst det.

Papander. Det ska' vi strax undersöka (*han ser på porträttet*). Ja, det slår in på spiken.

Mina. Men hur har du fått det här porträttet?

Papander. Åh, det är en lång historia, det. Just som jag i dag skulle öfverlemna min vanliga köttkorg hos er fru moster, såg jag en ung karl framför mig, som jag sedan fick veta var Landtmätare — han tog mig till sin betjent, men inte nog med det, herr Landtmätarn intog så er mosters hjerta, att hon rusade på honom och bad honom hals öfver hufvud rädda er och skänkte honom detta porträtt såsom igenkänningstecken. Han förklarade strax sin kärlek för porträttet och svor att bli er make.

Mina (*glad*). Hans kärlek! Han älskar mig således?

Papander. Var lugn, mamsell, han är här uppöfver öronen, alldeles som en klockarkatt.

Mina. Och ni har kommit hit för att säga mig det?

Papander. Ja och för att befria er ur Astronie och den der grofva bengelns våld, som nyss var här.

Mina. Men hvar är då min okände räddare?

Papander. Ingeniör Tamin skulle bara gå in i en kryddbod och köpa några cigarrer, men han kommer strax. Han skickade mig bara förut för att undersöka platsen.

Mina. Men min vän, ni vore olycklig om Astrouius fick se er.

Papander. För att undvika det är det säkrast att genast lägga benen på ryggen.

Mina. Jag vågar detta steg; men tänk om ni endast är en låg bedragare. — Men nej, detta porträtt öfvertygar mig att ni sagt sant. — Jag följer er.

Sång N:o 7.

Mina.

Min vän, ni kan mig ej bedraga,
Dertill ert hjerta är för godt.

Papander.

Kom låt oss nu en genväg taga
Och schappa undan fan så brådt.

Begge.

Hon. Hon för mig varit dock en mor
Hvad hennes glädje blifver stor.

Han. Och tänk på gamla krögarmor
Hvad hennes glädje blifver stor.

Mina.

Här uppå »Soln» blott mulna dagar
Jag haft från morgon intill qväll.

Papander.

Tamin, tro mig, nog säkert lagar
Att det blir annat slag, mamsell.

Begge.

Hon. Helt visst han är en vacker karl
Och jag skall bli så snäll och rar,
Vi säkert bli ett ståtligt par.

Han. Han är förbaskadt vacker karl
Och ni mamsell, så snäll och rar,
Det blir ett satans ståtligt par.

(*De gå begge ut till höger ned på scenen.*)

Sjette Scenen.

TAMIN (från höger mot fonden.)

Hvar tusan tog Papander vägen? Det är inte roligt att gå ensam på sådana här excursioner. Men jag kan just undra hvar jag är nu? Inte står den här trakten särdeles högt i architektoniskt hänseende och innevånarne äro också säkert derefter. Jag skall höra mig för emellertid. (*han går till en port åt höger och bultar på*).

En röst (*inifrån*). Dra för fan.

Sång N:o 8.

Tamin.

Nå väl jag då försöker der (*går till en annan port på samma sida och bultar*).

En röst (*inifrån*).

Dra för fan.

Tamin.

Det svaret äfven här (*ser sig omkring*).
Der är en port jag skådar,
Kanske man mig inlåter der. (*Han klappar på värdshuset, då Månson utkommer.*)

Månson.

Hvad vill du här gatstrykare?
Du bultar nästan oförskämdt.

Tamin.

Jag hoppas Mina hemma är.

Månson.

Gå bort, gå bort, förförare.
Hur hoppas du att henne finna,
När mig till väktare hon har?

TAMIN.

Dess moster hit mig skickat har. (*tar ett steg framåt*).

MÅNSON.

Gå icke inom denna porten.

TAMIN.

Bor ej Astronius här på orten?

MÅNSON.

Ja väl, men nu han borta är.

TAMIN.

Då väntar jag en stund väl här.

MÅNSON.

Du skall så fan, gemena karl.

TAMIN.

Åhå, min vän, ditt ovett spar.

MÅNSON (*arg*).

Du måste genast gå.

TAMIN.

Jag stadnar qvar, det blir dervid,
Gå, lemna mig en gång i fred.

MÅNSON.

Då, herre, ska vi se, hvad påken göra kan.

TAMIN.

Gå, gör med den försök,
Och ni är dödens man.

(*Månson blir rädd och går in i värdshuset.*)

TAMIN. Jo, det här artar sig rätt bra! Knappt har jag kommit utanför "Solen", så ber man mig dra för fan, men så dum är jag inte att jag lyder det

rådet. Tvärtom, jag skall vara envis som en finne, och på något sätt skall det väl till slut lyckas mig att träffa Mina. Ja, men nog ser det mörkt ut ännu så länge. Men för fan, jag hade så när glömt min talisman. (*Han drar fram cognacsflaskan.*) Denna oskattbara trollflaska, som skall försäkra mig om min Mina. — Med denna flaska skall jag kunna genomgå hvarje öde, hvarje besvärlighet. Jag är så vis.

Sång N:o 9.

Du ljufva flaska, o hvad fröjd!
Hur lätt du kullrar hufvudstupa
Och friskar opp min torra strupa,
Och gör min själ så glad och nöjd.
Du tröstare på lifvets stig —
Ja, mina läppar, må nu kyssa dig.

(*talar*) Jag skall nu emellertid se efter, om inte min betjent Papander kommer — det var mig en basilisk att dröja länge. (*skyndar ut åt höger emot fonden.*)

Sjunde Scenen.

PAPANDER och MINA (från höger nedpå scenen).

Mina. Ja, var det inte det jag straxt sa' er, att vi gått vilse.

Papander. Herre Gud, snälla mamsell! inte rådde jag för att vi hittade på att komma in i en återvändsgränd.

Mina. Och jag, som redan varit härifrån, om vi inte gått vilse. — Ack, olyckan upphör då aldrig att förfölja mig.

Papander. Håller ni mig för en olycka? Det är otacksamt, mamsell; (*afsides*) det skall nu bara fattas att hon började gråta eller dåna af en gång till. (*högt*) Men tyst, det kommer någon — om jag inte

bedrar mig så är det den der tjocka bengeln, som jag nyss var i lufven på. Vi få lof att skynda vår väg — kom mamsell Mina!

Åttonde Scenen.

DE FÖRRA. MÅNSON i spetsen för DE TRENNE KYPARNE (alla beväpnade med påkar).

Papander. Nu är fan lös och herr Tamin, som inte kommer och hjelper. Jag är dödens man.

Månson. Träffar jag er åter tillsammans, jag skall lära er mores, och det med besked. Darra, falska qvinna, darra för min hämd. Ni skall inneslutas i den underjordiska hålan, utan mat eller dryck. Och ni oförskämda glop, ni ska' få göra bekantskap med våra knölpåkar.

Papander (*afsides*). Jag är förlorad! Men nej, vänta, jag har ju ett hjelpmedel på mig. Den här underbara penningpungen, som jag fick utaf fru Stjernlund, den kan kanske göra något.

Månson. Se så ja, stå inte och fundera, kypare, utan hugg in på hanan. (*De lyfta sina påkar. Papander skramlar med penningpungen och kastar ut mynt. Kyprarne blifva betagna och dansa och sjunga jemte Månson.*)

Sång N:o 10.

Månson och Kyparne.

Det klingar så herrligt, det klingar så skönt,
Tralala.
Nej aldrig man sådant har sett eller rönt,
Tralala.

(*Månson och kyparne dansa in i huset.*)

Papander. Nå store Gud, så bra har jag väl aldrig kommit från något slagsmål; der ser man ändå hvad pengar kunna tala.

Mina. Tyst! Jag tycker mig höra ett aflägset

sorl, som närmar sig allt mer och mer. Jag tycker mig höra min förmyndares röst.

Papander. Astronius! Nå, nu tog fan hofinken.

Nionde Scenen.

DE FÖRRA. ASTRONIUS (dragen i en skottkärra af folk af båda könen). TAMIN. MÅNSON och KYPARNE (komma ut från värdshuset).

Sång N:o 11.

Chör.

Hell, lefve Astronius, till källrarnes heder,
Båd' färsköl och toddy åt oss han bereder.
Må ständigt han frodas i drufvornas skygd,
Må länge han lefva, ty god är hans brygd!
Ja! god är hans brygd.

Mina. God dag, söta förmyndare. Det var rysligt hvad ni har låtit vänta på er.

Astronius. Gör ingenting, min stumpa, gör ingenting, när man till sluts kommer, så kommer man ju också desto gentilare, hä?

Papander (*afsides till Mina*). Mamsell Mina, se der står herr Tamin, som tycker så mycket om er.

Mina. Ack min Gud, det är ju han, min riddare på ångbåten.

Tamin. Är det en dröm, det är han. (*De springa i famnen på hvarandra.*)

Alla. Hvad vill det säga?

Månson. Ja, tycker inte husbond som jag, att det är oförskämdt, för att inte säga något värre, att mamsell Mina skall flyga i famnen på den första karl som hon får se, och det midt på gatan?

Astronius. Tig kypare! (*till Mina*) Men i alla fall, min kära Mina, så tål det här en närmare förklaring.

Mina. Ack jag har glömt att presentera: Landtmätar Tamin. Jag gjorde herr Tamins bekantskap på en Wallmansfärd förra sommaren. Min Gud, hvad det var roligt, det glömmer jag aldrig.

Astronius. Du har ett ypperligt minne, min flicka; men tack och heder emellertid, du förträffliga Landtmätare eller Stadsmäklare, eller hvad du är för slag, tack skall du ha för det att du hjelpte mig hem. Jag var verkligen litet trött efter de här dagarnes vedermödor. Men inte ska vi stå härute på gatan och prata persilja, utan in med oss alla på "Soln".

(*De tåga så småningom in i värdshuset, under afsjungandet af föregående chör*):

Hell, lefve Astronius, till källrarnes heder
Båd' färsköl och toddy åt oss han bereder.
Må ständigt han frodas i drufvornas skygd,
Må länge han lefva, ty god är hans brygd!
Ja! god är hans brygd.

TREDJE AKTEN.

Theatern föreställer källarsalen på "Solen". I fonden en duk, på sidorna bord och stolar.

Första Scenen.

KYPARE, KÄLLARKUNDER. ASTRONIUS.

Sång N:o 12.

Marsch.

(*Under marschen inkomma källarkunderna en och en och sätta sig vid borden. Kyparne sätta fram en toddy åt hvar och en; sist inkommer Astronius och sätter sig innanför disken.*)

Astronius. Hör på hedersgubbar, äro vi alla tillsammans, som jag bedt komma hit?

Kunderna. Ja!

Astr. Har ni fått toddar allesamman?

Kunderna. Ja!

Astr. Äro de nog starka?

Kunderna. Ja!

Astr. Nå, sedan jag framställt dessa tvenne vigtiga frågor, så vill jag yttra mig något litet. Jag ville säga er att vår närvarande sammankomst är den vigtigaste på vår Sol. Hela Södermalm har sina blickar rigtade på oss. Tamin, en ung landtmätare, går härutanför i förstugan och vill veta hvad ni säga om ho-

nom och om han är värdig att skåda Solens ljus. Han önskar nemligen att efterträda mig, såsom traktör här på "Solen", ithy att jag lägger endera dagen ner min rörelse. Jag har upptäckt att han är son till en af mina gamla ungdomsvänner, och jag tycker det kan vara bättre att han öfvertager min rörelse, än att han slår dank hela Guds långa dagen. Att bli hans kunder och dagligen besöka denna källare, skall bli en af våra heligaste pligter.

Första Kunden. Har han fahlubränvin?

Astr. Han har fahlubränvin!

Andra Kunden. Har han sillsalat?

Astr. Han har sillsalat!

Tredje Kunden. Kan han ta sin lilla piliknarkare?

Astr. Han kan ta sin lilla piliknarkare! — — Anser ni honom värdig, så följen mitt exempel och tagen tre tutare å rad. (*De uppstiga och ta tre klunkar ur sina toddar.*) Det var tusan hvad den toddyn var stark. Jag blef rigtigt rörd, gubbar, af er beredvillighet.

Första Kunden. Bror Astronius, — säker är din blick och upplyst ditt tal. Men tror du väl att Tamin skall kunna genomgå de pröfningar som förestå honom. Förlåt att jag vågar framställa mina tvifvelsmål! Jag bäfvar för ynglingen, han är landtmätare.

Astr. Han är mer, bror du, — han är menniska. Så snart jag fått lära honom mitt sätt att göra vin utaf vatten, så blir han nog bra som källarmästare. Då han sålunda lärt känna storheten af vår svåra konst, så har jag bestämdt den dygdädla mamsell Mina åt den ädle ynglingen. Det var icke utan att jag gjort flickans lycka då jag shyddade henne för hennes stränga moster. Denna qvinna har också af gammalt ett horn i sidan till mig; hon söker ock att bedraga sina kunder med usla varor, men det skall ej lyckas så sannt jag heter Astronius. Liksom solens

ljus är starkare än månans, så är jag ock mäktigare än hon. Men innan Tamin kan bli värdig sin Källarmästarevärdighet, må han genomgå de prof som vi förelägga honom. Har jag talat rätt, så låtom oss taga ännu en klunk. (*Han liksom källarkunderna stiga upp och gå ned på scenen.*)

Sång № 13.

ASTRONIUS.

O Bachus och Silenus gifven
Landtmätarn smak att döma rätt.
Den regeln re'n är praxis blifven:
Att skilja conjac är ej lätt.

CHÖR.

Att skilja conjac är ej lätt.

ASTRONIUS.

Den svenska vill dock sällan brinna,
Men rafflande man skall den finna.
O, må han veta det all're'n:
Den franska den är mjuk och len.

CHÖR.

Den franska den är mjuk och len.

(*Astronius och kunderna gå in till venster.*

Andra Scenen.

PAPANDER (inkommer från höger).

Sång № 14.

En öm och trogen maka
Vill nu Papander ha,
Hvad fröjd jag skulle smaka
Den stund hon gaf mig ja.

Att ränna kring gator och krogar
Och släpa på skinkor och bogar,
Det skulle ej så kosta på,
Om hemma en sup jag kund' få.

En öm och trogen etc. etc.

— — — — — — —

När ute det regnar och slaskar,
Och svulten och frusen jag traskar,
Hur kärt då att ila i hamn
Och värmas vid svällande famn.

En öm och trogen etc. etc.

— — — — — — —

Men tänk om sig så skulle skicka,
Att nej jag får af hvarje flicka,
Jag grämer ihjäl mig en dag
O flickor, för era behag.

Tredje Scenen.

PAPANDER. MALENA (inkommer under Pap. sång med glas och tallrickar på en bricka från venster).

MALENA. Nu ska' jag gå ner i källaren efter ölet, som källarmästarn befallt; jag kan just undra hvad det der är för en lustig ture (*ämnar gå*).

PAPANDER. Madam! Inte ska lilla madam gå ännu inte. — Så söt och snäll hon ser ut. — Hvad heter hon, lilla madam?

MALENA. Malena; och jag är ogift; det madammar sig inte; — men så låt då bli mig, för annars så skriker jag.

PAP. Ni kan just spara era lungor; de behöfvas nog ändå i köksspisen ibland.

Mal. Usch vali! det var den ohöfligaste karl jag hört.

Pap. Se så der ja, nu tror jag vi genast blef okontanta, men det ska vi inte vara! Huru gammal ä' Malena då?

Mal. 22 år, 11 månader, 29 dagar och 5 minuter.

Pap. Det var lustigt min sköna; räknar ni minuterna också?

Mal. Ja! der jag tjenar äro alla minuter räknade, det kan han lita på.

Pap. Hör på Malena: om vi i stället för att hjelpa andra skulle hjelpa oss sjelfva. Hvad säger ni om det?

Mal. Jo det var just en skön hjelp jag skulle få utaf en så der liten stackare.

Pap. Åh du är inte bättre sjelf, sotar-Malena.

Mal. Tror ni det; åh gör er inte för säker; vänta litet ska ni få se. (*går bort till disken och tvättar ansigtet rent från sotet i en tvättbalja; kommer sedan fram*) Nå hvad säger ni nu?

Pap. (*öfverraskad*). Är det möjligt! Ack, min Gud, hvad det svarta sminket misskläddе; nu är ni ju vacker som en gudinna, och min lilla gudinna ska ni också bli.

Mal. (*skalkaktigt*). Ptro . . . min gunstig herre, så fort går det inte, sotar-Malena står inte att ta' på hyllan. (*Springer ut till venster. Papander följer henne*).

Fjerde Scenen.

MÅNSON (från höger), MINA (från venster).

Mina. Ack min Gud, så roligt, jag har återfunnit min Tamin, som jag icke har sett på ett helt år. Den här dagen har då varit riktigt full af äfventyr för

mig. Först så flyttas jag från en planet till en annan, från månan till solen. Sedan utsättes jag för en oförskämd kypares kärleksförklaringar.

MÅNSON (*afsides*). Tackar för komplimangen.

MINA. Och sedan, hvem råkar jag, om inte en älskare . . .

MÅNSON (*högt*). Mamsell Mina menar förmodligen mig, är det icke så?

MINA. Nej säger jag er, grobian.

MÅNSON. Hör mig lilla mamsell Mina; inte skulle mamsell vilja vara af den godheten och från sina månljusa läppar uttala de små betydelsefulln orden: ja, Calle Månson — jag är din — det behöfs inte mera alls.

Sång № 15.

MÅNSON.

Grymma flicka, hvarför streta,
Inte jag så farlig är;
Jag är hygglig ska ni veta,
Blott ni rätt mig känna lär.
Pengar jag förstått att samla,
Viner har jag, unga, gamla,
Och ett präktigt skafferi.

Hulda, hulda blif min maka,
Följ mig uppå lifvets stig.
O hur ljuft det skulle smaka,
Att bli älskad utaf dig.
Stå då längre ej och bråka,
Gör ej pinan för mig lång;
Kom och följ mig, låt oss språka,
Var nu snäll en enda gång.

MINA. Jag har en gång svarat er, och mitt beslut står fast.

MÅNSON. Nåväl! du lilla månvarelse; du vill så-